

KĄ GALIME MES?

Teisingi klausimai

Pagrindiniai klausimai, kuriuos būtina išspręsti siekiant taikos ir teisingumo atstatymo:

- ▶ Palestinos tremtinių teisė sugrįžti į savo Tėvynę
- ▶ Jeruzalės statusas
- ▶ Nelegalios Izraelio kolonijos („nausėdijos“)
- ▶ Valstybių sienos
- ▶ Nusavintų žemių grąžinimas/kompensacijos

Tavo vaidmuo

Kaip prie palestiniečių laisvės siekio gali prisidėti Tu?

Būk informuotas, mąstyk kritiškai. Neleisk galingai propagandai Tavęs įtikinti, kad dvylikos milijonų žmonių siekis gyventi laisvėje, be priespaudos, be okupanto yra blogis. Dalyvauk renginiuose, filmų peržiūrose, parodose, diskusijose, kuriose kalbama apie įvairių pasaulio kraštų situaciją, žmonių bei valstybių atsakomybę. Susidraugauk: nuvyk aplankyti ir savo akimis pamatyk, kaip viskas atrodo iš tiesų. Susitik su žmonėmis, kurie Tau atvers savo namų duris ir papasakos apie okupacijos realybes.

Kiti judėjimai

Pasauliniai solidarumo su Palestina judėjimai

1977 m. JT Generalinė Asamblėja lapkričio 29-ąją paskelbė Tarptautine solidarumo su palestiniečių tauta diena. Visame pasaulyje aktyvūs solidarumo su Palestina judėjimai jungia žmones, kurie tiki, kad tautos apsisprendimo laisvė yra nekeičiama teisė, kurios negalima atimti. Buvęs politinis kalinys, Pietų Afrikos Respublikos prezidentas Nelsonas Mandela yra pasakęs: „Mūsų laisvė nebus pilnavertė be palestiniečių laisvės.“ Tarptautiniai judėjimai, prie kurių 2011 m. prisijungė ir Lietuvos pilietinis judėjimas „Solidarūs su Palestina“, pasisako prieš palestiniečių žemės okupaciją, jų teisių varžymą ir neigimą, Izraelio okupacinės kariuomenės vykdomą agresiją prieš vietos gyventojus.

Solidarumo judėjimai skelbia tarptautinėje žiniasklaidoje nutylimą informaciją apie Palestinos realybes, dalijasi istoriniais ir dabarties realijų faktais, remia ir palaiko Palestinos kultūrą ir meną bei vienija žmones, kuriems svarbu, kad regione ir pasaulyje vyrautų taika ir žmogaus teisės.

„Yra Palestina, kuri gyvena kiekviename mūsų, Palestina, kurią būtina išgelbėti: laisva Palestina, kurioje visi žmonės, nepaisant jų odos spalvos, religijos ar rasės gyvena kartu; Palestina, kurioje žodžio „okupacija“ reikšmė tėra žodyninis apibūdinimas, o ne tos nesibai giančios mirties, skausmo, kančios, destruktijos, netekčių, izoliacijos ir apribojimų prasmės, kurias šiam žodžiui suteikia Izraelis.“ Refatas Alaryras / Pasaulinės literatūros profesorius / Gaza

PA
LE
ST
I
A
N
A

**Palestina nėra „nuomonė“.
Palestina yra laisvės siekis.**

**Informacija, nuorodos,
straipsniai, žemėlapiai:
www.palestina.lt**

APIE PALESTINĄ

Istorija

Trumpa XX a. Palestinos istorija

- ▶ 1900 m. Gyventojų daugumą sudaro palestiniečiai (musulmonai bei krikščionys) ir tik 3 proc. išpažįsta judaizmą.
- ▶ 1900 m. Europoje stiprėja sionistinis judėjimas, siekiantis Palestinoje įkurti „žydų tėvynę“. Dauguma jo lyderių yra imperialistinių, ne religinių pažiūrų (dažnas – netikintis); dauguma Europos žydų griežtai atmeta raginimus palikti namus ir kraustytis į tolimą kitų žmonių kraštą: laiko tai antisemitizmu.
- ▶ 1922 m. Po Pirmojo pasaulinio karo griuvus osmanų imperijai, Britanija pasiskiria Palestinos mandatą ir kraštą valdo ginklu, nepaisydama palestiniečių reikalavimo leisti savo žemėje tvarkytis patiems. Ribodama palestiniečių teises, imperinė valdžia remia sionistinį judėjimą.
- ▶ 1947 m. Jungtinės Tautos pasiūlo Palestiną padalyti į dvi nelygias valstybes, žydų ir arabų, Jeruzalei suteikiant tarptautinio miesto statusą. Žydams pasiūloma 56 proc. teritorijos, palestiniečiams – 43 proc. Palestiniečiai nesutinka ir siūlo kurti vieną demokratinę valstybę. Turėdamos pasaulio galingųjų palaikymą, 1947-1948 m. sionistinės organizacijos vykdo palestiniečių žudynes, ginklais terorizuoja vietos gyventojus, užpuldinėja miestus bei gyvenvietes.
- ▶ 1948 m. gegužės 15 d. Palestinoje įsikuria Izraelis. Sunaikinama apie 500 palestiniečių kaimų, ištremiama 700-800 tūkst. žmonių. Į jų namus atkeliami žydai (daugiausia iš Europos ir Rusijos). Šis etninis valymas vadinamas „Nakba“ (arab. Katastrofa).
- ▶ 1967 m. „Šešių dienų karo“ metu Izraelis pilnai okupuoja likusias Palestinos dalis – Jeruzalę, Vakarų Krantą, Gazą, taip pat Sirijos Golano aukštumas bei Egipto Sinajaus pusiasalį.
- ▶ 1987-1993 m. Pirmoji Intifada – palestiniečių sukilimas prieš okupaciją.
- ▶ 1993 m. Palestinos Išsilaisvinimo organizacijos lyderiai po slaptų derybų pasirašo taikos sutartį su Izraeliu. Oslo susitarimais įkuriama Palestinos savivalda, realiai neturinti jokios sprendimų galios.
- ▶ 2000-2005 m. Antroji Intifada – palestiniečių sukilimas prieš okupaciją.
- ▶ 2018 m. Palestinos laisvės kova tęsiasi. Palestinos tremtiniais (apie 6 mln. žmonių) Izraelis vis dar draudžia sugrįžti namo.

RASAULYJE

Diplomatija

Diplomatija: JTO, ES ir Lietuva

Jungtinės Tautos yra priėmusios daugiau nei 130 rezoliucijų, susijusių su Palestina ir jos žmonių teisėmis. Vien nuo 2013 m. JT Žmogaus teisių komitetas yra priėmęs 45 rezolucijas, smerkiančias Izraelio politiką ir veiksmus palestiniečių atžvilgiu. ES remia Palestinos vystymąsi bei tremtinių/pabėgėlių poreikius. Kai kurios ES valstybės, tarp jų ir Lietuva, turi savo diplomatinės atstovybes Vakarų Krante ir plėtoja dvišalius santykius, kurių pagrindinės sritys yra kultūra, menas, turizmas, lygios teisės, informacinės technologijos, vaikų socialinių ir psichologinių sąlygų gerinimas ir kt. Šiuo metu oficiali ES pozicija palaiko kontraversišką „dvių valstybių“ sprendimą. Jam pritaria ir Palestinos savivalda, ir dalis gyventojų, tačiau kiti – ir gyvenantys okupacijoje, ir tremtyje, ir Diasporoje – siekia vienos demokratinės valstybės (arba konfederacijos) visiems. Lietuva palaiko itin intensyvius politinius, ekonominius, socialinius ir kultūrinius santykius su Izraeliu.

Tarptautinis dėmesys

Diplomatija: JTO, ES ir Lietuva

Pastarosiomis savaitėmis Izraelis suintensyvino karinę agresiją okupuotoje Palestinoje, siekdamas nuslopinti palestiniečių protestus, pagrįstus teise į suverenią valstybę, tremtinių (nuo 1948 metų) teisėtą grįžimą ir kitas pagal tarptautinius teisės aktus numatytas sąlygas.

Smurtas ir šį kartą neatsitiktinis: gegužės viduryje palestiniečiai minėjo 70-us Palestinos Katastrofos (arab. Nakba – Katastrofa, t.y. 1948 m. susikuriant Izraeliui iš savo namų išvaryti 700-800 tūkst. žmonių, sunaikinta daugiau kaip 500 kaimų) metus. Dieną prieš sukaktį galingiausios Izraelio rėmėjos JAV leido sau paminti mažiausiai 13 tarptautinės teisės susitarimų, perkeldamos savo ambasadą iš Tel Avivo į okupuotą Jeruzalę. Šiuo metu JT vėl pradėjo tyrimą, kuris aiškinsis, kodėl Izraelio kariuomenė naudoja neproporcingą jėgą prieš palestiniečius.

Žemės okupacija, blokada, kariniai patikros punktai, diskriminaciniai įstatymai, politinis įkalinimas, naktiniai reidai, šaudymas į vaikus, nuolatinis žemėnimas, žmogaus teisių ir laisvių varžymas yra okupuotos Palestinos kasdienybė. Tačiau žmonės priespaudai nepasiduoda ir už tai sumoka savo krauju. Mes, lietuviai, puikiai prisimename, kokia iš tiesų yra laisvės kova. Kviečiame domėtis, ieškoti faktų, remtis pirminiais istoriniais šaltiniais, klausyti, žiūrėti ir kalbėtis – tik taip galime tapti tikrais pasaulio bendruomenės nariais, kuriems rūpi visi žmonės ir nesvarbu, kur jie gimė, kokios religijos ar odos spalvos jie yra.